

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

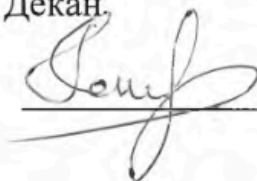
Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету міжнародної
торгівлі та права

(протокол № 7 від «30» 01 2023 р.)

Декан

Юлія ГОНЧАРОВА

ЕЛЕКТОРАЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ /
ELECTORAL POLITICAL SCIENCE

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Humanitarian Sciences Social and Behavioral Sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
освітня програма	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: Міщенко А.М., кандидат політичних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології 20.12.2022, протокол № 16.

Рецензенти:

Воробйова Г.Ю. кандидат політичних наук, доцент,
Поживанов О.М., координатор громадської організації «Фонд муніципальних реформ «Магдебурзьке право».

**ЕЛЕКТОРАЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ /
ELECTORAL POLITICAL SCIENCE**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Humanitarian Sciences Social and Behavioral Sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
освітня програма	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

**1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ
(ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	з них			
			лекції	семінарські заняття	самостійна робота студентів	
1	Електоральна політологія як наука та навчальна дисципліна	12	4	4	4	О, П, ТЗ
2	Поняття та зміст електорального процесу	8	2	4	2	О, П, ТЗ, ЕК
3	Демократичні стандарти виборів	10	2	4	4	О, П, ТЗ
4	Види виборчих систем	8	2	2	4	О, П, ТЗ, РГ
5	Реалізація мажоритарної виборчої системи на прикладі різних держав світу	12	2	4	6	О, П, ТЗ, РГ
6	Реалізація пропорційної виборчої системи на прикладі різних держав світу	12	4	4	4	П, О, ТЗ
7	Реалізація змішаної виборчої системи на прикладі різних держав світу	12	2	2	8	О, ЕО, ТЗ, ДГ
8	Регіональні особливості виборчих систем	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, Е, П

9	Виборчі технології	12	2	2	8	О, ТЗ, ЕК, П
10	Групи електорату та моделі електоральної поведінки у різних державах світу	8	2	2	4	О, ТЗ, П, РГ, ККР
11	Взаємозв'язок виборчих та партійних систем	8	2	2	4	О, ЕО, ТЗ, ДГ
12	Система квотування	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, Е, П
13	Проблеми внутрішньопартійної демократії в різних державах світу.	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, П
14	Процес трансформації виборчої системи в Україні	9	2	4	3	О, ТЗ, ЕК, П
	Разом:	135/4, 5	32	40	63	
Підсумковий контроль						екзамен

Скорочення:

О – опитування

Т – тестування

ТЗ – творче завдання

ЕК – експрес-контроль

ККР – комплексна контрольна робота

**2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ,
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента
--------------------------------	------------------------------	---------------------------------

<p>Знати: об'єкт, предмет, витоки, сутність та зміст електоральної політології.</p> <p>Вміти: характеризувати електоральну політологію як науку та навчальну дисципліну</p>	<p>Тема 1. Електоральна політологія як наука та навчальна дисципліна</p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електоральна політологія як наука про політичні партії. 2. Об'єкт і предмет електоральної політології. 3. Методи вивчення електоральних процесів. 4. Електоральна політологія в системі політичних наук. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.13-54], 2[с.33-60]</i> <i>Додатковий: 7[с.55-65]</i> <i>Інтернет-ресурси: 2, 5-8</i></p> <p>Семінарське заняття</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні категорії електоральної політології. 2. Функції електоральної політології як науки та навчальної дисципліни. 3. Практичний зміст електоральної політології. 4. Закономірності електоральної політології. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до дискусії на тему: «Чи може електоральна політологія бути самостійною дисципліною?». 2. Підготувати презентацію у Power Point на одну з тем: <ul style="list-style-type: none"> ☐ «Формування та особливості становлення електоральної політології» ☐ «Практична складова сучасної електоральної політології». ☐ «Становлення електоральної політології в Україні» 3. Підготуватися до роботи в малих групах на тему: «Вплив всезагального виборчого права на становлення електоральної політології». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.13-54], 2[с.33-60]</i> <i>Додатковий: 7[с.55-65]</i></p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>
---	--	----------------------------

<p>Знати: сутність електорального процесу.</p> <p>Вміти: аналізувати та характеризувати всі етапи електорального процесу.</p>	<p>Тема 2.Поняття та зміст електорального процесу Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність електорального процесу. 2. Етапи електорального процесу: загальна характеристика. 3. Функції виборів. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.13-54], 2 [с.95-153], 3 [с.7-16], 5 [с.10-33] <i>Додатковий:</i> 7[с.55-65], 9, 18 [с.3-78] <i>Інтернет-ресурси:</i> 2, 5-8</p> <p>Семінарське заняття План семінарського заняття Чиказька школа політології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка та структура електорального процесу. 2. Агенти електорального процесу та специфіка їх взаємодії. 3. Етапи електорального процесу: оголошення виборів, визначення та висунення кандидатів, проведення виборчих кампаній та підведення підсумків голосування. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до дискусії на тему: «На якому етапі електорального процесу потрібні політологи, політтехнологи, іміджмейкери, комунікаційники?». 2. Розібрати етапи електорального процесу на прикладі реальної політичної кампанії. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[с.13-54], 2 [с.95-153], 3 [с.7-16], 5 [с.10-33] <i>Додатковий:</i> 7[с.55-65], 9, 18 [с.3-78] <i>Інтернет-ресурси:</i> 2, 5-8</p>	<p>2</p> <p>4</p> <p>2</p>
---	--	----------------------------

<p>Знати: Принципи загального виборчого права.</p> <p>Вміти: охарактеризувати демократичні стандарти виборів</p>	<p>Тема 3. Демократичні стандарти виборів Лекція План лекції</p> <p>1. Принципи загального виборчого права та функції виборів у демократичному суспільстві.</p> <p>2. Технології забезпечення демократичних виборчих стандартів в рамках правового регулювання виборчих систем.</p> <p>3. Технології порушення демократичних виборчих стандартів в рамках правового регулювання виборчих систем.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.54-124], 2 [с.5-33] 3[с.189-262], 4[с.98-108], 5 [с.10-33]</i> <i>Додатковий: 7[с.65-116], 8[с.202-211], 10 [с.47-101], 12[с.135-241], 21[с.405-423]</i> <i>Інтернет-ресурси: 2, 4, 6</i></p> <p>Семінарське заняття План семінарського заняття</p> <p>1. Демократичні стандарти виборів і джерела їх закріплення в США.</p> <p>2. Правові норми, що регламентують виборчу систему в країнах Європи.</p> <p>3. Демократичні електоральні процеси в рамках Глобального Півдня.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. Підготуватися до роботи в малих групах, давши відповідь на питання: <i>регіональні особливості демократичних стандартів.</i></p> <p>2. Підготувати презентацію на тему: <i>спільне та відмінне в демократичних стандартах США, Великобританії, Німеччини та Франції.</i></p> <p>2. Створити кросворд з ключовим словом «демократія» й термінами, що його характеризують.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.54-124], 2 [с.5-33] 3[с.189-262] 4[с.98-108] 5 [с.10-33]</i></p>	<p>2</p> <p>4</p> <p>4</p>
--	--	----------------------------

<p>Знати: Види та особливості виборчих систем.</p> <p>Вміти: аналізувати типи виборчих систем, виокремлювати переваги та недоліки кожної.</p>	<p align="center">Тема 4. Види виборчих систем Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття виборчої системи. 2. Особливості виборчих систем. 3. Зміна виборчої системи: передумови і технології реалізації. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 [с.65-68], 4[с.98-121]</i> <i>Додатковий: 7[с.65-213], 8[с.202-211], 12[с.242-304], 13 [с.293-302], 17[с.113-198]</i> <i>Інтернет-ресурси: 5, 6-8</i></p> <p align="center">Семінарське заняття План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типологізація виборчих систем. 2. Процес становлення виборчих систем: історичний екскурс державами та регіонами. 3. Вплив виборчої системи на демократизацію суспільства у державах перехідного типу. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати презентацію у Power Point на тему: - «Особливості становлення виборчої системи в Україні» 2. Підготуйтеся до дискусії «Особливості виборчих систем: переваги і недоліки з точки зору демократичного потенціалу». 3. Напишіть есе на тему: «Найкращий тип виборчої системи для України» <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 [с.65-68], 4[с.98-121]</i> <i>Додатковий: 7[с.65-213], 8[с.202-211], 12[с.242-304], 13 [с.293-302], 17[с.113-198]</i> <i>Інтернет-ресурси: 5, 6-8</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
---	--	---

<p>Знати: особливості мажоритарної виборчої системи та її підтипів</p> <p>Вміти: орієнтуватися у особливостях реалізації мажоритарної виборчої системи в різних державах світу.</p>	<p>Тема 5. Реалізація мажоритарної виборчої системи на прикладі різних держав світу</p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мажоритарна система відносної більшості. 2. Мажоритарна система абсолютної більшості. 3. Мажоритарна система кваліфікованої більшості. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.68-86], 4 [с.98-121, с.135-166] <i>Додатковий:</i> 7[с.65-213], 12[с.305-363], 17[с.199-253], 20 [с.41-75] <i>Інтернет-ресурси:</i> 5, 6-8</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приклади реалізації мажоритарної виборчої системи. 2. Система виборів у США. 3. Система виборів у Великобританії. 4. Система виборів у Німеччині. 5. Система виборів у Франції. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати презентацію у <i>Power Point</i> на тему «Переваги та недоліки мажоритарної системи». 2. Підготуватися до дискусії: «Мажоритарна система абсолютної більшості vs відносної більшості: за чим майбутнє?». 3. Створити кросворд з теми (до 20 слів). <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.68-86], 4 [с.98-121, с.135-166] <i>Додатковий:</i> 7[с.65-213], 12[с.305-363], 17[с.199-253], 20 [с.41-75] <i>Інтернет-ресурси:</i> 5, 6-8</p>	<p>2</p> <p>4</p> <p>6</p>
---	--	----------------------------

<p>Знати: особливості пропорційної виборчої системи та її підтипів</p> <p>Вміти: орієнтуватися у особливостях реалізації пропорційної виборчої системи в різних державах світу.</p>	<p>Тема 6. Реалізація пропорційної виборчої системи на прикладі різних держав світу</p> <p style="text-align: center;">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система пропорційного представництва. 2. Поняття виборчої квоти: виборчий метр, виборче приватне. 3. Типи пропорційних систем. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 [с.86-95] Додатковий: 7[с.65-213], 12[с.305-363], 17[с.199-253], 20 [с.41-75] Інтернет-ресурси: 5, 7, 8</i></p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система з жорсткими списками: Ізраїль, Іспанія. 2. Система з напівжорсткими списками: Італія, Австрія. 3. Преференційне голосування: Бельгія, Фінляндія, Нідерланди. 4. Панаж на прикладі виборчих систем у Люксембурзі та Швейцарії. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати порівняльну таблицю на тему: <i>«Мажоритарна vs Пропорційна виборчі системи».</i> 2. Підготуватися до дискусії на тему: <i>«Особливості функціонування пропорційної виборчої системи в Україні»</i> 3. Написати есе на тему: <i>«Способи порушення пропорційності представництва: відсотковий бар'єр і з'єднання списків».</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.322-334], 4 [с.218-304] Додатковий: 5, 6[с.32-99] Інтернет-ресурси: 16-21</i></p>	<p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">4</p>
---	---	--

<p>Знати: особливості змішаної виборчої системи та її підтипів</p> <p>Вміти: орієнтуватися у особливостях реалізації змішаної виборчої системи в різних державах світу.</p>	<p align="center">Тема 7. Реалізація змішаної виборчої системи на прикладі різних держав світу</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види змішаних виборчих систем. 2. Системи єдиного перехідного і неперехідного голосу. 3. Мажоритарно-пропорційні, пропорційно-мажоритарні, врівноважені типи виборчих систем. 4. Напівпропорційні та інші специфічні види виборчих систем. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.86-95] <i>Додатковий:</i> 7[с.65-213], 12[с.305-363], 17[с.199-253], 20 [с.41-75] <i>Інтернет-ресурси:</i> 5, 7</p> <p align="center">Семінарське заняття</p> <p align="center">План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реалізація змішаної виборчої системи в Польщі. 2. Реалізація змішаної виборчої системи в Литві. 3. Реалізація змішаної виборчої системи в Мексиці. 4. Реалізація змішаної виборчої системи в Китаї. <p align="center"><i>Круглий стіл на тему: «Чи підходить змішана виборча система Україні?»</i></p> <p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Практична реалізація змішаної виборчої системи в Японії». 2. Зробити порівняльну таблицю переваг і недоліків різних типів виборчих систем. 3. Підготуватись до дискусії «Потенційні загрози реалізації змішаної виборчої системи». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.86-95] <i>Додатковий:</i> 7[с.65-213],</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">8</p>
---	--	---

<p>Знати: сутність регіональних особливостей виборчих систем.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості виборчих систем утзалежності від регіону та розуміти сутність електоральних традицій.</p>	<p>Тема 8. Регіональні особливості виборчих систем Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виборчі системи в регіонально-політичному аспекті. 2. Особливості європейської виборчої системи. 3. Англо-американська виборча система і її електоральні традиції. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.113-134] <i>Додатковий:</i> 6 [с.32-43], 9, 12[с.305-363], 15[с.187-220], 16[с.43-90] <i>Інтернет-ресурси:</i> 5, 7, 8</p> <p>Семінарське заняття План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості мусульманської політичної культури. 2. Виборчі системи в країнах Латинської Америки. 3. Особливості виборчих систем в країнах Азії. 4. Виборчі системи на африканському континенті. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Вплив регіональних особливостей на формування виборчих систем в різних державах світу» 2. Написати есе на тему: «Електоральні традиції як аспект формування політичної культури». 3. Підготуватись до дискусії на тему: «Порівняльний аналіз неоконсервативних, неоліберальних, соціалістичних і соціал-демократичних політичних цінностей». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.113-134] <i>Додатковий:</i> 6 [с.32-43], 9, 12[с.305-363], 15[с.187-220], 16[с.43-90] <i>Інтернет-ресурси:</i> 5, 7, 8</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
---	---	----------------------------

<p>З н а т и : сутність та характеристик и основних виборчих технологій.</p> <p>Вміти: характеризувати особливості застосування «білих» і «чорних» технологій.</p>	<p align="center">Тема 9. Виборчі технології Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття виборчих технологій. 2. Стратегія і тактика виборчих кампаній. 3. Виборчий штаб: організація та особливості діяльності. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 [с.143-153], 3 [с.7-116], 5 [с.59-98, с.252-285]</i> <i>Додатковий: 6[с.32-43], 12[с.364-390], 18 [с.3-78], 19 [с.1-27]</i> <i>Інтернет-ресурси: 5, 7, 8</i></p> <p align="center">Семінарське заняття План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка, планування та реалізація виборчих кампаній. 2. Технології позиціонування кандидатів. 3. Поняття політичних міфів та стереотипів. 4. Еволюція виборчих технологій в Україні та світі. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Методи вимірювання ефективності виборчих технологій». 2. Розробити політичний міф для ймовірного кандидата на президентські вибори. 3. Підготуватись до дискусії на тему: «Застосування «брудних» технологій в межах виборчих компаній в Україні». 4. Знайти приклади застосування «чорного» PR. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 [с.143-153], 3 [с.7-116], 5 [с.59-98, с.252-285]</i> <i>Додатковий: 6[с.32-43], 12[с.364-390], 18 [с.3-78], 19 [с.1-27]</i> <i>Інтернет-ресурси: 5, 7, 8</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">8</p>
--	--	---

<p>Знати: особливості формування громадської думки та електоральної поведінки.</p> <p>Вміти: характеризувати та аналізувати розвиток громадської думки та електоральної поведінки в умовах демократії та її врахування в державній політиці.</p>	<p align="center">Тема 10. Групи електорату та моделі електоральної поведінки у різних державах світу</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття електоральної поведінки. 2. Моделі електоральної поведінки ХХ-ХХІ ст. 3. Місце і роль політичних традицій у формуванні оригінальних прикладів виборчих систем. 4. Електоральна поведінка в ситуації занепаду публічної людини. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с. 54-124], 2 [с.113-134], 5[с.98-105]</i> <i>Додатковий: 7[с.65-213], 10 [с.47-101], 12[с.305-363], 18 [с.3-78]</i> <i>Інтернет-ресурси: 5-8</i></p> <p align="center">Семінарське заняття</p> <p align="center">План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі ідентифікації виборця та моделі голосування. 2. Патріархальний, підданський та активістський типи політичної культури: співвідношення в різних країнах. 3. Місце і роль політичних традицій у формуванні оригінальних прикладів виборчих систем <p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до дискусії на тему: «Методи впливу на електоральну поведінку». 2. Підготувати порівняльну таблицю аналізу взаємозв'язку партійних та електоральних систем. 3. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Розвиток електоральної поведінки в Україні». 4. Розробити кросворд з теми (до 20 слів). <p>Список рекомендованих джерел:</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
--	---	---

<p>Знати: с у т н і с т ь взаємозалежно сті виборчих і п а р т і й н и х систем</p> <p>Вміти: характеризуват и Р о л ь в и б о р ч и х с и с т е м у ф о р м у в а н н і п а р т і й н о ї системи держав</p>	<p align="center">Тема 11. Взаємозв'язок виборчих та партійних систем</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття партійної системи. 2. Основні типи виборчих систем. 3. Вплив виборчих технологій на формування виборчих та партійних систем. 4. Роль виборчих систем у формуванні партійної системи держав. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.54-124] Додатковий: 8[с.202-211], 9, 13 [с.293-302], 19 [с.1-27] Інтернет-ресурси: 7-8</i></p> <p align="center">Семінарське заняття</p> <p align="center">План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування двопартійних систем мажоритарною системою: США та Великобританія. 2. Формування багатопартійних систем пропорційною або змішаною системами: Італія, Іспанія, Польща. 3. Національні особливості виборчого законодавства. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до роботи в малих групах на тему: «Що вплинуло на формування виборчої системи в Україні?». 2. Написати тези на виступ імпровізованої конференції на тему: «Майбутнє виборчої системи в Україні». 3. Підготувати презентацію у PowerPoint на тему «Електоральні виклики у XXI ст.». <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.54-124] Додатковий: 8[с.202-211], 9, 13 [с.293-302], 19 [с.1-27] Інтернет-ресурси: 7-8</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
---	---	---

<p>Знати: принципи квотування та особливості їх практичного застосування.</p> <p>Вміти: характеризувати систему квотування й застосування різних квот, розуміти методи розподілу мандатів між партіями.</p>	<p align="center">Тема 12. Система квотування.</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика системи квотування. 2. Етнічні та гендерні квоти. 3. Особливості формування відкритих і закритих списків. 4. Методи розподілу мандатів між партіями. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с.60-95] <i>Додатковий:</i> 7 [с. 65 - 213], 12[с.305-363], 17[с.288-312], 22[с.99-121] <i>Інтернет-ресурси:</i> 6-8</p> <p align="center">Семінарське заняття</p> <p align="center">План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метод виборчої квоти та метод дільників. 2. Досвід запровадження квотування в Швеції, Норвегії та Фінляндії. 3. Критика системи квотування та її альтернативи. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до дискусії на тему: «Які найбільш відчутні ризики системи квотування в демократичних суспільствах?». 2. Підготувати есе (2-3 стор.) на тему: «Спільне й відмінне в формуванні відкритих і закритих списків». 3. Розробити кросворд з теми (до 20 слів). <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с.623-712] <i>Додатковий:</i> 13 [с.272-317], 15 [с.117-136] <i>Інтернет-ресурси:</i> 16-21</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
---	---	---

<p>Знати:Механізми та структуру внутрішньопартійної демократії</p> <p>Вміти:аналізувати проблеми внутрішньопартійної демократії в різних державах світу</p>	<p>Тема 13. Проблеми внутрішньопартійної демократії в різних державах світу.</p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізми внутрішньопартійної демократії. 2. Структура партійного керівництва. 3. Механізми та можливості оновлення партійного керівництва. 4. Автономія політичних партій як запорука демократії. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 [с.7-116]</i> <i>Додатковий: 10 [с.47-101], 14 [с.467-485], 15[с.1-11], 16[с.251-299], 22[с.99-121]</i> <i>Інтернет-ресурси: 7-8</i></p> <p>Семінарське заняття</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технології відбору кандидатів у США, Німеччині, Японії, Мексиці та Австралії. 2. Системи голосування та види «первинних виборів». 3. Поняття фракційності: характеристики та особливості формування. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати презентацію у Power Point на тему:«Загроза бюрократизації партійного керівництва». 2.Підготуватися до дискусії на тему: «Проблема здійснення парламентського контролю при різних виборчих і партійних системах». 3.Написати есе на тему: «Риси ідеального партійного лідера». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 [с.7-116]</i> <i>Додатковий: 10 [с.47-101], 14 [с.467-485], 15[с.1-11], 16[с.251-299], 22[с.99-121]</i> <i>Інтернет-ресурси: 7-8</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
---	--	----------------------------

<p>Знати: особливості, тенденції та перспективи розвитку виборчої системи України</p> <p>Вміти: характеризувати процес трансформації виборчої системи в Україні</p>	<p>Тема 14. Процес трансформації виборчої системи в Україні Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови становлення виборчої системи в Україні. 2. Формування традицій українського парламентаризму. 3. Особливості становлення виборчої системи в незалежній Україні. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.124-190], 2 [с.53-60], 3[с.171-189]</i> <i>Додатковий: 6[с.32-43], 7[с.65-213], 11 [с.158-296]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-3, 5</i></p> <p>Семінарське заняття План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція і виборча система України. 2. Аналіз нормативних документів про вибори державних органів України. 3. Основні тенденції та перспективи розвитку виборчої системи України. <p>Завдання для самостійної роботи Студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати дайджест на тему: «Етапи формування виборчої системи в Україні». 2. Підготувати презентацію у <i>Power Point</i> на тему: «Проблеми формування виборчої системи в Україні та шляхи їх вирішення». 3. Підготуватися до дебатів «Найкраща модель виборчої системи для України» 4. Розробити кросворд з теми (до 20 слів). <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[с.124-190], 2 [с.53-60], 3[с.171-189]</i> <i>Додатковий: 6[с.32-43], 7[с.65-213], 11 [с.158-296]</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-3, 5</i></p>	<p>2</p> <p>4</p> <p>3</p>
---	---	----------------------------

Разом	135
Підсумковий результат	екзамен

** Курсивом визначено інтерактивні завдання з навчальної дисципліни «Електоральна політологія»*

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ*

Основний:

1. Баймуратов М.О. Міжнародні виборчі стандарти: правова природа, змістовна та системна характеристика, актуальні питання імплементації в законодавство України: навч.пос. / М.О. Баймуратов, Б.Я. Кофман; [за ред. Ю.О. Волошина]. – Суми : Університетська книга, 2012. – 230 с.
2. Климкова І. І. Вибори і виборчі системи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Климкова, М. А. Остапенко. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011. — 160 с.
3. Перемога на виборах: технології, кампанії, принципи : практичний посібник / [Городок М. Д., Карташов А. В., Романенко Є. О., Стасюк В. Ю.], за заг. ред. М. Д. Городка – Київ : 2016. – 264 с.
4. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2018. - 464 с.
5. Шведа Ю. Вибори від А до Я : настіл. кн. менеджера виборчої кампанії: навч.пос. / Юрій Шведа. - Львів : Астролябія, 2015. - 383 с.

Додатковий:

6. Батан Ю. Д. Реформування систем місцевих виборів в Україні в контексті європейського досвіду / Батан Ю.Д., Стаднік О.І. // Журнал східноєвропейського права. – 2020. – № 73. – С. 32-43.
7. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг : Навч.-метод. посіб. – К. : МАУП, 2001. – 216 с.
8. Бліхар В.С. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і П50 таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
9. Габермас Ю. Залучення іншого: Студії з політичної теорії. - Пер. з нім. – Л. : Астролябія, 2006. – 416 с.
10. Головатий М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика. – К. : Персонал, 2011. – 228 с.
11. Стрижак А. А. Виборче право в Україні. Історія і сучасність. – К. : Логос, 2012. - 447 с.
12. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. – Л., 2010. – 462 с.
13. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної думки): Підручник/ П.П. Шляхтун. - К.: Центр навчальної літератури, 2019. - 472 с.
14. Шумпетер Й. А. Елітарна демократія і теорія конкурентного лідерства. - Пер. з англ. // Демократія: Антологія / О. Проценко (упоряд.). – К. : Смолоскип, 2005. – С. 467–485.
15. Aarts K. et al., Eds. Political Leaders and Democratic Elections. Comparative Politics. – Oxford, Oxford University Press, 2011.
16. Barber B. Strong Democracy: Participatory Politics for a New Age. – Berkeley; L.A.; L. : University of California Press, 1984. – XXVI, 320 pp.

17. Blais A., Masticate L. Electoral Systems// Comparing Democracies: Elections and Voting in Global Perspective/ Ed. by LeDuc et al. Thousand Oaks et al.: Sage, 1996.-428.
18. Colomer J. The Strategy and History of Electoral System Choice// Handbook of Electoral System Choice/ Ed. by Colomer J. - Houndmills, N.Y.: Palgrave, 2004
19. Franklin M. Electoral Participation// Comparing Democracies: Elections and Voting in Global Perspective/ Ed. by LeDuc et al. - Thousand Oaks et al.: Sage, 1996.
20. Harrop M., Miller W.L. Elections and Voters. London, 1987.
21. Jackman R. Political Institutions and Voter Turnout in Industrialized Democracies// American Political Science Review. - 1987. - Vol. 81.- P. 405-423.
22. Pennings P. Voters, Elections and Ideology in European democracies// Comparative Democratic Politics. - L. et al., 2002.

Інтернет-ресурси:

1. Виборчий кодекс України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Закірова С. Досягнення і втрачені можливості нового Виборчого кодексу України [Електронний ресурс] / С. Закірова // Громадська думка про правотворення. – 2020. – № 1 (186). – С. 5–15. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2020/1.pdf>.
4. Поліщук І.О.Електоральна політологія в науковому дискурсі України. – Режим доступу:http://politicus.od.ua/2_2015/02_2015.pdf.
5. Протокол до Конвенції про захист прав і основних свобод людини із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу No 11 від 20 березня 1952 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
6. Comparative Study of Electoral Systems. – <http://www.cses.org>.
7. Intergroup Dynamics and Electoral Politics. – Режим доступу:<https://www.frontiersin.org/research-topics/15696/intergroup-dynamics-and-electoral-politics>.
8. J.T.S. Madeley, in [International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences](#), 2001. – Режим доступу:<https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/electoral-politics>.

* *Курсивом визначено джерела, наявні в бібліотеці ДТЕУ*